

MOGUĆNOSTI GOSPODARSKOG NAPRETKA KROZ SEKTOR TURIZMA I POLJOPRIVREDE

***BROŠURA ZA PROJEKT
“EU BARANJA”***

Lipanj-prosinac 2018. godine

Ova brošura rezultat je provedbe projekta "EU Baranja". Brošura je namijenjena potencijalnim korisnicima i sadrži bitne odrednice projekta kroz sustav kratkih pitanja.

1. Što je projekt "EU Baranja"?

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova je 10. studenog 2017. godine otvorilo Natječaj za prijavu projekata iz područja Informiranja o EU u svrhu ostvarenja finansijske potpore u 2017. godini. Na natječaj se prijavila Lokalna akcijska grupa LAG Baranja svojim projektom "EU Baranja" i ostvarila pravo na finansijsku potporu.

Cilj projekta je informiranje ciljane skupine s područja Baranja o prednostima članstva Republike Hrvatske u EU kroz tri teme: Mogućnosti gospodarskog napretka u sektoru turizma i poljoprivrede, sloboda kretanja u obrazovanje i sloboda kretanja radnika i roba. Još jedan od generalnih ciljeva je i te potaknuti mlađe s područja Baranja na samozapošljavanje i potaknuti poduzetnike s područja Baranje na unapređenje njihovog poslovanja i poslovnih praksi.

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova je odobrilo LAG-u Baranja 60.000,00 kn za provedbu projekta "EU Baranja".

Kroz projekt "EU Baranja" planirana je izrada tri zasebne brošure koje kroz sustav pitanja i odgovora podržavaju edukacijske cikluse i to:

- 1. Mogućnosti gospodarskog napretka kroz sektor turizma i poljoprivrede**
- 2. Sloboda kretanja u obrazovanju**
- 3. Sloboda kretanja radnika i roba**

Ova brošura rezultat je provedbe edukacijskog ciklusa "Mogućnosti gospodarskog napretka kroz sektor turizma i poljoprivrede" i sadrži osnovne informacije o EU politikama s posebnim osvrtom na Zajedničku poljoprivrednu politiku (ZPP), Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014 do 2020. godine, mogućnosti financiranja projekta korisnika iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) te ulozi LAG-a Baranja.

2. Što su to zajedničke europske politike i kako se provode?

Ugovor iz Lisabona o Europskoj uniji koji je stupio na snagu 1. prosinca 2009. godine doveo je do brojnih promjena u smislu približavanja Unije njezinim građanima i poticanju snažnije prekogranične rasprave o pitanjima politike Unije. Europska unija danas broji više od 500 milijuna građana. Europsku uniju čine njezini građani i ona je stvorena za dobrobit svojih građana.¹ S potrebnim odlukama i politikama o pitanjima koja se odnose na gospodarski rast, sigurnost i ulogu Europe u svijetu potrebno je upoznati sve njezine građane. Zato je bitno da građani sudjeluju u raspravama i pomognu u oblikovanju politika. Smatrući europsko građanstvo značajnim čimbenikom jačanja i očuvanja procesa europske integracije, Europska komisija nastavlja poticati sudjelovanje europskih građana u svim vidovima života njihove zajednice te im tako omogućuje sudjelovanje u izgradnji još povezanije Europe.² Gospodarska i politička integracija među državama članicama Europske unije znači da te zemlje moraju donositi i provoditi zajedničke odluke o mnogim pitanjima: tako su se razvile zajedničke politike.

Neke od zajedničkih politika Europske unije jesu:³

- **Jedinstveno tržište**
- **Regionalna politika Europske unije**
- **Kohezijska politika Europske unije**
- **Zajednička poljoprivredna politika Europske unije**
- **Socijalna politika Europske unije**
- **Politika zaštite okoliša Europske unije**
- **Ekonomski i monetarna unija Europske unije**
- **Prometna politika Europske unije**
- **Politika tržišnog natjecanja Europske unije**
- **Potrošačka politika Europske unije.**

¹ Program Europa za građane 2014.-2020. Programske vodič za bespovratna sredstva za djelovanje, str. 4 dostupno na <http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs>

² Program Europa za građane 2014.-2020. Programske vodič za bespovratna sredstva za djelovanje, str. 4 dostupno na <http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs>

³ Preuzeto s: <https://uprava.gov.hr/sto-su-to-zajednicke-politike-europske-unije-i-kako-funkcioniraju/12396>

3. Koji je ključni zajednički strateški dokument EU za razdoblje 2014.-2020. godine?

Europska unija donosi svoje političke i gospodarske programe kroz sedmogodišnja programska razdoblja. Trenutno se nalazimo u programskom razdoblju 2014. do 2020. godine, a ubrzano nam se približava i novo programsko razdoblje od 2021. do 2027. godine. Ključni dokument za programsko razdoblje 2014.-2020. godine je zajednički strateški dokument Europa 2020.⁴

U strateškom dokumentu Europa 2020 izrekom se navodi sljedeće: "Sljedeći bi prioriteti trebali predstavljati osnovu Europe 2020. godine:

- 1. Pametan rast – razvoj gospodarstva utemeljenog na znanju i inovacijama**
- 2. Održiv rast – promicanje zelenijeg, konkurentnijeg gospodarstva temeljenog na učinkovitom korištenju resursa**
- 3. Uključiv rast – poticanje ekonomije visoke stope zaposlenosti, uz rezultat ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije.**

Ova se tri prioriteta međusobno nadopunjaju: nude viziju europske socijalne tržišne ekonomije za 21. stoljeće.

4. Što je to zajednička poljoprivredna politika EU i kako se provodi?

Cilj poljoprivredne politike unutar EU više nije proizvoditi što više i što jeftinije hrane, nego podupirati poljoprivredne metode koje proizvode zdravu hranu visoke kvalitete i koje štite okoliš.

Zajednička poljoprivredna politika (ZPP) je skup mjera i programa potpora poljoprivredi u Europskoj uniji, kojima se regulira proizvodnja i prodaja poljoprivrednih proizvoda u EU, a stvoreni su radi postizanja sljedećih ciljeva:

⁴ Pogledati: Europa 2020. Europska strategija za pametan, održiv i uključiv rast, <https://mzo.hr/sites/default/files/migrated/europa-2020.pdf>

- povećanje poljoprivredne proizvodnje uz primjenu tehnoloških dostignuća, poboljšanja proizvodnosti i učinkovitijeg korištenja proizvodnih izvora, posebno radne snage
- osiguranje životnog standarda poljoprivrednika, osobito povećanje prihoda pojedinaca angažiranih u poljoprivredi
- stabilizacija tržišta i stalna opskrba kupaca zdravstveno ispravnim i kvalitetnim proizvodima po primjerenim cijenama⁵

ZPP u EU provodi se kroz 20 mjera. Republika Hrvatska je kroz Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. godine (PRR) preuzela 16 mjera kojima se treba unaprijediti stanje hrvatske poljoprivrede do 2020. godine.

Unutar pojedinih mjer iz PRR s EK su utvrđeni uvjeti raspisivanja natječaja za korištenje sredstava potpore iz EPFRR pri čemu su definirani prihvatljivi korisnici, prihvatljive aktivnosti, intenzitet potpore i potrebna dokumentacija za prijavu na natječaj, s ukupnom alokacijom raspoloživih sredstava, te ciljevima i pokazateljima koji se trebaju postići po završetku projekta, odnosno PRR, a sve sukladno Uredbi (EU) br. 1305/2013.

5. Koja su prioritetna područja Zajedničke poljoprivredne politike EU?

Za provedbu ZPP, odnosno PRR, provedbenom Uredbom (EU) br. 808/2014. definirano je 6 prioritetnih područja (tzv. fokus područja). To su:

1. Poticanje prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima
2. Jačanje isplativosti poljoprivrednoga gospodarstva i konkurentnosti svih vrsta poljoprivrede u svim regijama te promicanje inovativnih poljoprivrednih tehnologija i održivog upravljanja šumama
3. Promicanje organizacije lanca opskrbe hranom, uključujući preradu i plasiranje poljoprivrednih proizvoda na tržiste, dobrobit životinja te upravljanje rizikom u poljoprivredi

⁵ Preuzeto s: <http://www.mvep.hr/hr/europski-poslovi/europske-politike/cap/>

4. Obnavljanje, očuvanje i poboljšanje ekosustava povezanih s poljoprivredom i šumarstvom
5. Promicanje učinkovitosti resursa te poticanje pomaka prema gospodarstvu s niskom razinom ugljika otpornom na klimatske promjene u poljoprivrednom, prehrabbenom i šumarskom sektoru
6. Promicanje društvene uključenosti, suzbijanja siromaštva i gospodarskog razvoja u ruralnim područjima

EU u provedbi ZPP-a poseban naglasak poklanja prioritetu 6. (Promicanje društvene uključenosti, suzbijanja siromaštva i gospodarskog razvoja u ruralnim područjima), i u tu svrhu je osmišljen poseban program, metoda Leader, kojemu je cilj poticanje lokalnog razvoja kroz Lokalne akcijske grupe.

6. Što je LEADER metoda?

Zajednička Evropska poljoprivredna politika ima ukupno 20 mjera. RH planira u razdoblju od 2014.-2020. koristiti ukupno 16 mjera, među kojima je i LEADER. Riječ LEADER je skraćenica (franc. Liaison Entre Actions de Développement de l'Economie Rurale), a označava veze među aktivnostima za razvoj ruralnog gospodarstva. LEADER je mehanizam provedbe mjera politike ruralnog razvoja Europske unije, a temelji se na realizaciji lokalnih razvojnih strategija-LRS kojima upravljaju lokalne akcijske grupe - LAG

Načela LEADER pristupa su: (7)

- 1. Pristup uteviljen na osobitostima područja**
- 2. Pristup "Bottom-up"**
- 3. Razvoj lokalnih partnerstava (poduzetnici, JLS i civilni sektor)**
- 4. Inovativni pristup**
- 5. Umrežavanje**
- 6. Integrativne i multisektorske aktivnosti**
- 7. Suradnja (međuteritorijalna i transnacionalna)**

Lokalna akcijska grupa LAG Baranja je 2015. godine u suradnji s dionicima javnog, gospodarskog i civilnog sektora izradila Lokalnu razvojnu strategiju 2014.-2020. godine (LRS) po načelima Leader pristupa i kandidirala se na natječaj Ministarstva poljoprivrede te stekla status certificiranog LAG-a za provedbu lokalne razvojne strategije. Za provedbu LRS u okviru Mjere 19. Leader LAG Baranja su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 1.194.834,00 €. LAG Baranja je dobio odobrenje da može, pod nadzorom APPRRR, raspisivati natječaje na LAG razini za pojedine mjere iz LRS.

7. Koje su osobitosti LAG područja Baranje?

Područje LAG-a Baranja sastoji se od 10 jedinica lokalne samouprave (JLS): Grada Belog Manastira, općina Bilje, Čeminac, Darda, Draž, Jagodnjak, Kneževi Vinogradi, Petlovac i Popovac kao i dijela Grada Osijeka, odnosno Mjesnog odbora "Osijek-ljeva obala" na rubnom dijelu Baranje uz rijeku Dravu koji je postao dio LAG -a Baranja početkom 2016. godine.

Ukupna površina područja LAG Baranja iznosi 1.154 km², odnosno 115.454 ha, a prema popisu stanovništva iz 2011. godine bilo je registrirano 40.355 stanovnika koji žive u 54 naselja u čemu je uključeno i stanovništvo prigradskih naselja Podravlja i Tvrđavice. Prosječna gustoća naseljenosti područja je 35 stanovnika po km². Područje LAG-a Baranja izrazito ruralna sredina.

Plodno baranjsko tlo odredilo je područje Baranje kao izrazito poljoprivredni kraj u kojem se proizvode i prerađuju poljoprivredne kulture. Svojom gospodarskom snagom na području Baranje izdvaja se poduzeće Belje d.d., najveći proizvođač hrane u regiji. Po svojim općim prirodno-geografskim obilježjima područje Baranje je pravi panonski prostor, gdje se izdvajaju Bansko brdo s najvišom kotom 243 metra nadmorske visine (danasa glavna vinogradarska zona) i močvarno područje utoka Drave u Dunav, Kopački rit (zaštićen u kategoriji parka prirode) koji predstavlja jedinstven rezervat u Europi te pruža izuzetne pogodnosti za odmor, rekreaciju, sport i mogućnost razvoja izletničkog i boravišnog turizma⁶.

⁶ LAG Baranja Lokalna razvojna strategija za razdoblje od 2014. do 2020. godine, pročišćeni tekst, prosinac 2018. str..4.

Upravo zbog navedenih razloga sektor poljoprivrede i sektor turizma čine ključne razvojne resurse za gospodarski napredak na LAG području Baranje. Stanovnici LAG područja Baranje svjesni su svojih komparativnih prednosti i mogućnosti gospodarskog napretka kroz sektor poljoprivrede i turizma. Za korištenje komparativnih prednosti potrebno je imati na raspolaganju odgovarajuće mogućnosti i finansijska sredstva kojima se može potaknuti i ubrzati gospodarski napredak i rast.

8. Koje su mogućnosti napretka u sektoru poljoprivrede i turizma stanovnicima područja LAG-a Baranja?

Za stanovnike na području LAG Baranja otvoren je veći broj mogućnosti napretka u sektoru poljoprivrede i turizma kroz prijave na natječaje za korištenjem sredstava potpore iz EU fondova. Postupak prijave na natječaj je relativno jednostavan, a Ured LAG Baranja održava informativne radionice i pruža stanovnicima drugu pomoć pri prijavi na pojedini otvoreni natječaj.

9. Koji su trenutno otvoreni natječaji vezani za sektor poljoprivrede?

U vrijeme provedbe projekta "EU Baranja" potencijalnim korisnicima s LAG područja Baranje otvoreni su sljedeći natječaji vezani za **sektor poljoprivrede na nacionalnoj razini**:

1. Natječaj za provedbu Podmjere 4.1. "Potpora za ulaganja u poljoprivredna gospodarstva" – provedba tipa operacije **4.1.1. "Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava" – sektor voća i povrća i sektor stočarstva i peradarstva.**
Natječaj je otvoren od 20. 07. do 17.10.2018. godine
2. Natječaj za provedbu Podmjere 4.1. "Potpora za ulaganja u poljoprivredna gospodarstva" – provedba tipa operacije **4.1.2. "Zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnojiva u cilju smanjenja štetnog utjecaja na okoliš".** Natječaj je otvoren od 20.07. do 17.10.2018. godine.

3. Natječaj za provedbu Podmjere 4.1. "Potpora za ulaganja u poljoprivredna gospodarstva" – provedba tipa operacije **4.1.3. "Korištenje obnovljivih izvora energije"**. Natječaj je otvoren od 20.07. do 17.10.2018. godine
4. Natječaj za provedbu Podmjere 4.2. "Potpora za ulaganja u preradu, marketing i/ili razvoj poljoprivrednih proizvoda" – provedba tipa operacije **4.2.1. – Objekti malog kapaciteta za preradu mlijeka**. Natječaj je otvoren od 28.05. do 21.09.2018. godine.
5. Natječaj za provedbu tipa operacije **6.1.1. "Potpora mladim poljoprivrednicima"**. Natječaj je otvoren od 11. 04. do 13.06.2018. godine
6. Natječaj za provedbu tipa operacije 6.3.1. "Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava". Natječaj je otvoren od 27.06. do 13.12.2018. godine

10. Koji su trenutno otvoreni natječaji vezani za sektor turizma?

Za sektor turizma iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. godine, u vrijeme provedbe projekta "EU Baranja" otvoreni su sljedeći natječaji:

1. Natječaj za provedbu podmjere 6.2. "Potpora ulaganju u pokretanje nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima" tipa operacije **6.2.1. "Potpora ulaganju u pokretanje nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima"** iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. Natječaj je bio otvoren od 31. 01. do 23.04.2018. godine.
2. Natječaj za provedbu Podmjere 6.4. "Ulaganja u stvaranje i razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti" – provedba tipa operacije **6.4.1. "Razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima"**. Natječaj je otvoren od 14. 06. do 28.09.2018. godine

11. Koji su ostali dostupni natječaji vezani za sektor poljoprivrede i turizma?

- 1. Ministarstvo poljoprivrede** donijelo je Program ruralnog razvoja u poljoprivredi, turizmu, prerađivačkom sektoru i šumarstvu (KLASA: 910-05/18-01/49; URBROJ: 525-08/1697-18-1) i u vrijeme provedbe projekta "EU Baranja" objavilo Natječaj za financiranje projekata u 2018. godini prema Programu za financiranje projekata lokalne infrastrukture i ruralnog razvoja na područjima naseљenim pripadnicima nacionalnih manjina kojim je obuhvaćeno cijelo područje LAG Baranja. Natječaj je otvoren od 14.08. do 31.10.2018. godine.
- 2. Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta** je 13. kolovoza 2018. godine objavilo otvoreni javni poziv za Program "Razvoj malog i srednjeg poduzetništva i obrta na područjima naseljenim pripadnicima nacionalnih manjina" za 2018. godinu. Otvoreni javni poziv za prijavu projekata je trajao od 13.08. do 24.09.2018. godine.

12. Kako se korisnici mogu prijaviti na pojedini natječaj?

LAG Baranja će u sklopu projekta "EU Baranja" održati edukacijski ciklus pod nazivom "Mogućnosti gospodarskog napretka kroz sektor turizma i poljoprivrede" na kojem će sve potencijalne korisnike upoznati s mogućnostima i uvjetima koje treba ispuniti za prijavu na svaki od navedenih natječaja, te organizirati stručnu pomoć i mentoriranje za pojedine prijavitelja kako bi se što veći broj korisnika prijavio na natječaj i tako povećali kapaciteti privlačenja sredstava potpore iz fondova EU na području LAG Baranje i ojačala konkurentska sposobnost poljoprivrednih i turističkih poduzetnika sukladno prioritetu 6. ZPP- Promicanje društvene uključenosti, suzbijanja siromaštva i gospodarskog razvoja u ruralnim područjima kroz rad Lokalne akcijske grupe LAG Baranja.

*Raspitaj se jer zajedno
možemo pronaći rješenje.*

Uključi se i ti.

www.lag-baranja.hr
lag.baranja@gmail.com
+385 (0)31 333 813

Projekt **EU Baranja** financiran je sredstvima
Ministarstva vanjskih i europskih poslova
kroz područje informiranje o EU